

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

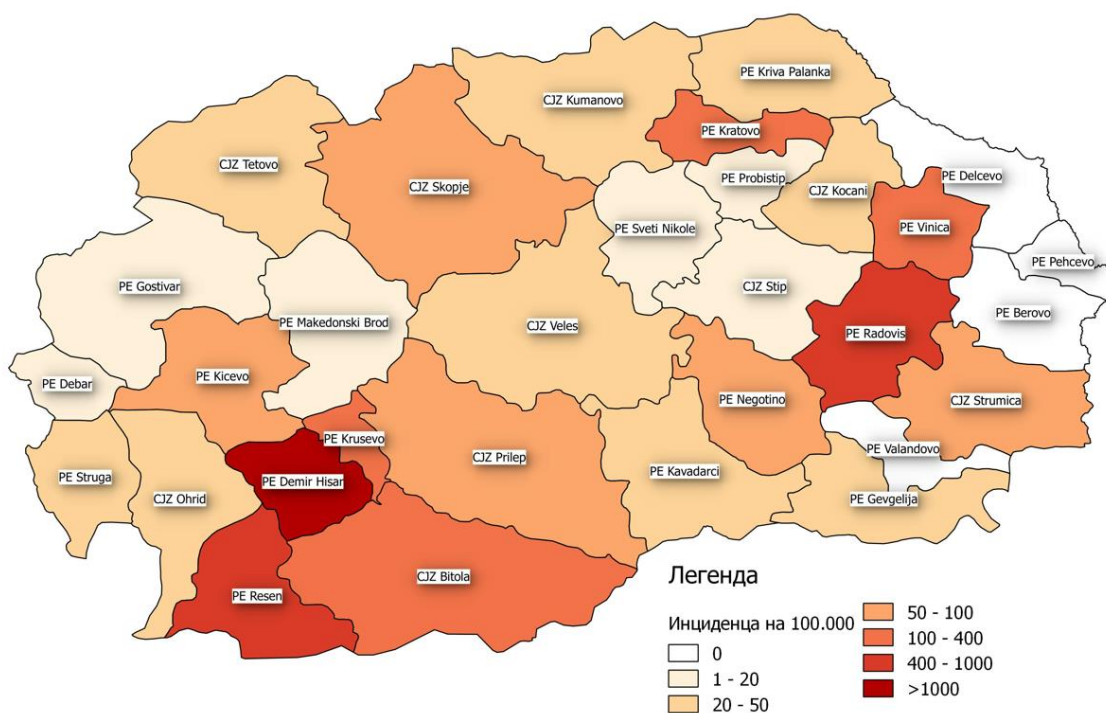
Ул. "50 Дивизија" бр.6, 1000 СКОПЈЕ

Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

ОДДЕЛ ЗА ЕПИДЕМИОЛОГИЈА НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Република Северна Македонија
во месец **д е к е м в р и**, 2023

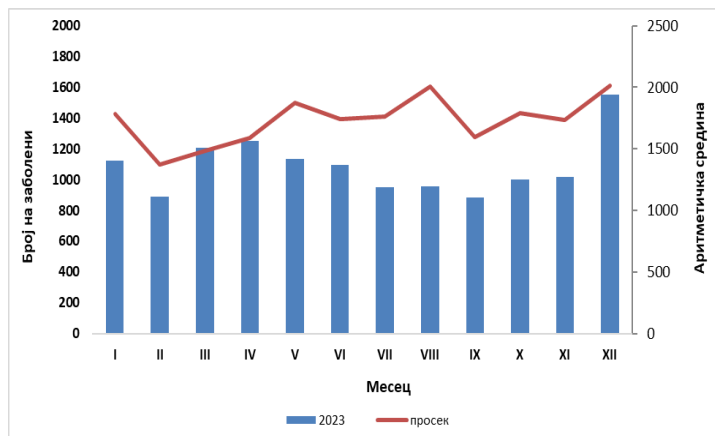
Скопје, 18.01.2024

Во текот на декември 2023 година, во Република Северна Македонија, пријавени се вкупно **1.551** заболени лица од акутни заразни заболувања (без COVID-19, грип, туберкулоза, СИДА, АФП и хронични носителства на хепатит Б и Ц и ХИВ) со вкупна инциденца од **84,4 на 100.000 жители**.

Вкупниот број на пријавени лица во месец декември е зголемен за 52,8% во однос на претходниот месец ноември 2023 (n=1.015). Во однос на месец декември 2022 (n=1.911) се регистрира намалување на пријавените лица од акутни заразни заболувања за 18,8%, додека во однос на аритметичката средина за петгодишниот период (n=2.014), се регистрира намалување од 23,0%. (Графикон 1)

Во вкупниот број на заболени во 2023 година, регистрираните случаи во месец декември учествуваат со 11,9%. Кумулативниот број на пријавените во 2023 (n=13.060) е за 74,6% поголем во однос на кумулативата за истиот период во 2022 година (n=7.478).

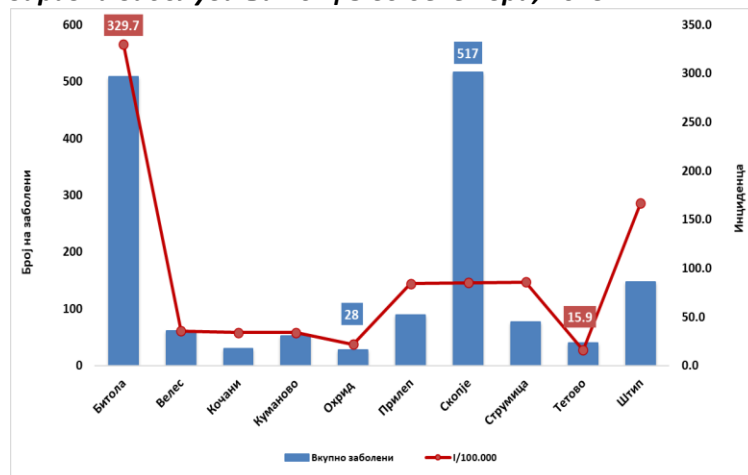
Графикон 1. Број на пријавени лица со заразни болести по месеци во 2023 и аритметичка средина

Најголем број акутни заразни заболувања на ниво на ЦЈЗ е пријавен на територија на ЦЈЗ Скопје (n=517; 33,3%), а најмал број е пријавен во ЦЈЗ Охрид (n=28; 1,8%). (Графикон 2)

Највисока инциденца на 100.000 жители на ниво на ЦЈЗ е регистрирана на територијата на ЦЈЗ Битола (I=329,7/100.000), а најниска е инциденца во ЦЈЗ Тетово (15,9/100.000). (Графикон 2)

Графикон 2: Број на пријавени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЈЗ во декември, 2023

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во декември учествуваат со 99,2% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат инциденца од 83,8/100.000 жители. (Табела 1)

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во декември, 2023

Заболување	Број	I/100.000
Овчи сипаници	1212	66.0
Ентероколитиси	198	10.8
Шуга	34	1.9
Инфективна мононуклеоза	25	1.4
Салмонелози	24	1.3
Скарлатина	20	1.1
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	9	0.5
Сифилис	7	0.4
Вирусен хепатитис	7	0.4
Инфекции со Хламидија	3	0.2
Вкупно	1539	83.8

Првите две најчести заразни заболувања (овчи сипаници и ентероколити, n=1.410), учествуваат со 90,9% во вкупниот број на заболени, а со 91,6% во десетте најчесто пријавени акутни заразни заболувања во месец декември 2023 година.

Во текот на декември, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **овчите сипаници** со вкупно 1.212 пријавени лица. Тие во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 78,1%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 78,8%.

Во однос на претходниот месец ноември 2023 (n=617), се регистрира зголемување на бројот на пријавени од овчи сипаници за 96,4%, додека во однос на месец декември 2022 (n=1.610) се регистрира намалување за 24,7%.

Во однос на аритметичката средина (n=1.184) се регистрира зголемување за 2,4%.

Во вкупниот број на регистрирани овчи сипаници во 2023 (n=8.312), пријавените случаи во декември учествуваат со 14,6%. Во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2023 година (n=13.060), овчите сипаници учествуваат со 63,6%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2023 е за 74,7% поголем во однос на кумулативата за истиот период во 2022 (n=4.757).

На второ место по број на пријавени заболени во месец декември се **ентероколити**, со 198 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 12,8%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 12,9%.

Во однос на претходниот месец ноември 2023 (n=249), се регистрира намалување на бројот на заболени лица од ентероколити за 20,5%, додека во однос на месец декември 2022 (n=162) се регистрира зголемување за 22,2%.

Во однос на аритметичката средина (n=583) се регистрира намалување за 66,0%.

Во вкупниот број на пријавени ентероколити во 2023 (n=3.261), бројот на заболени во декември учествуваат со 6,1%. Во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2023 година (n=13.060), учеството на ентероколити е 25,0%.

Кумулативниот број на пријавени ентероколити во 2023 (n=3.261) е зголемен за 79,7% во однос на кумулативата за истиот период во 2022 година (n=1.815).

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи** во декември, најголем број (n=1.260) припаѓаат на **капкови заболувања** (81,2%; I=68,6/100.000) (*Графикон 3*). Од нив, најголем број, (n=1.212; 96,2%) и инциденца (I=66,0/100.000), се пријавите за овчи сипаници. Во оваа група се пријавени, 25 случаи на инфективна мононуклеоза (I=1,4/100.000), 20 случаи на скарлатина (I=1,1/100.000), и по еден случај на голема кашлица, легионела и менингококна болест.

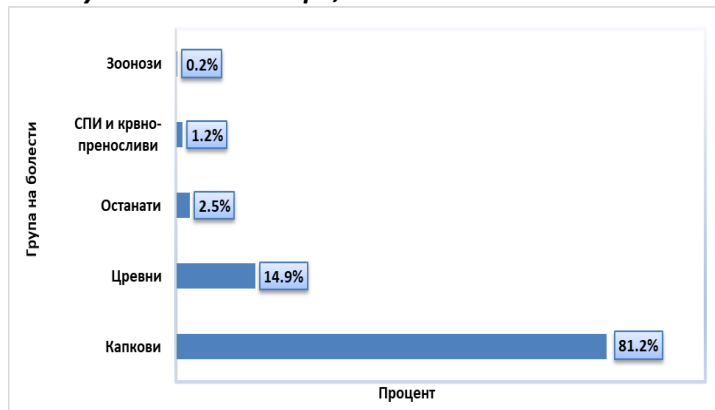
Во месец декември, пријавени се 231 случај (14,9% од вкупниот број на пријави) на заболени од групата на **цревни заболувања** (*Графикон 3*), со инциденца од 12,6/100.000. Од нив, најголем број, (n=198; 85,7%) и инциденца (I=10,8/100.000) се пријавите на ентероколити. Пријавени се и 24 случаи на салмонелози (I=1,3/100.000) и 9 случаи на бактериски алиментарни инфекции и интоксикации (I=0,5/100.000).

Во групата на **останати акутни заразни заболувања**, во декември се регистрирани 39 случаи (2,5%; I=2,1/100.000) (*Графикон 3*). Од нив 34 случаи на шуга (87,2%; I=1,9/100.000), 2 случаи на на бактериски менингит, еден случај на вирусен менингит и два случаи на маларија. Случаите на маларија се пријавени од ЦЈЗ/ПЕ Гевгелија и ЦЈЗ Тетово. Двата случаи на маларија се импортирани после привремен работен престој во Централна Африканска Република и Танзанија. И двете лица не земале антимааларична профилакса.

Во групата на **сексуално и крвно преносливи инфекции** (без ХИВ/СИДА) се регистрирани 18 заболени лица (1,2%; I=1,0/100.000) (*Графикон 3*), и тоа пријавени се по 7 случаи на вирусен Хепатитис Б и на сифилис (I=0,4/100.000), три случаи на инфекција со Хламидија и еден случај на гонореа (*Табела 1 во Прилог*).

Во групата на **зоонози**, во месец декември пријавени се 3 случаи и тоа, два случаи на ехинококоза и еден случај на бруцелоза.

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во декември, 2023

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на месец декември, пријавени се четири случаи потврдени на ХИВ, од машки пол, кои припаѓаат на возрастната група од 20-59 години. (Табела 3 во Прилог).

Согласно постоечката евиденција на пријавени случаи (заклучно со 31.12.2023), кумулативниот број на лица регистрирани со ХИВ/СИДА во Р. Северна Македонија, за периодот 1987–2023, изнесува 636, и тоа:

- 126 лица починале,
- 510 лица живеат со ХИВ/СИДА.

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во однос на вакцино-превентабилните болести, во месец декември 2023 регистрирани се 8 случаи со инциденца од 0,44/100.000 жители. (Табела 2 во Прилог).

Регистрирани се 7 случаи на вирусен хепатитис Б кои според возраста не подлежат на имунизација согласно Календарот за задолжителна имунизација во РСМ и не се вакцинирани против Хепатит Б. Дијагнозата е потврдена лабораториски.

Еден случај на голема кашлица е регистриран во Скопје, кај лице на возраст од 62 години. Лицето е со непознат вакцинален статус, не е хоспитализирано, а дијагнозата е лабораториски потврдена.

СОСТОЈБАТА СО COVID-19 ВО Р.С. МАКЕДОНИЈА

Во Р. Северна Македонија во текот на месец декември, пријавени се вкупно 206 случаи на COVID-19 ($I=11,2/100.000$).

Во однос на претходниот месец ноември 2023 ($n=229$), се регистрира намалување на бројот на пријавени од КОВИД-19 за 10,0%, а во однос на месец декември 2022 ($n=875$) се регистрира намалување на заболениите од 76,5%.

Од заболениите во декември 2023, најголем број на заболени ($n=106$) се пријавени од Скопје, а највисока инциденца ($70,7/100.000$) се регистрира во Охрид. Регистрираи се 80 реинфекции.

Во текот на месецот не се пријавени починати лица.

Регистрирани се заболени лица во сите возрастни групи, со најголем број на случаи пријавени во возрастната групата над 60 години ($n=104$; 50,5%).

Во лабораториите во кои се спроведува молекуларно тестирање и антигенско тестирање за присуство на SARS-CoV-2, во текот на месец декември се тестирани вкупно 1.797 материјали со зголемување на бројот на тестирани за 1,0% во однос на минатиот месец ($n=1.779$).

Од почетокот на пандемијата, заклучно со 31.12.2023, пријавени се вкупно 350.316 потврдени случаи на КОВИД-19 ($I=19.073/100.000$) и 9.965 смртни случаи ($Mt= 542,5/100.000$; $CFR=2,8\%$).

Бројот на аплицирани дози на КОВИД-19 вакцина во текот на месец декември изнесува вкупно 55, од тоа 17 како прва, 5 како втора и 33 како бустер доза.

Заклучно со 31.12.2023 година, вакцинирани се вкупно 876.206 лица со барем една доза на вакцина против КОВИД-19 во државата и странство. Комплетно вакцинирани (со две дози) се вкупно 857.242 лица.

Табела 1: Вакцинација против КОВИД-19 во РСМ

Доза вакцина КОВИД-19	% вакцинирани над 18 години	% вакцинирани вкупно население
1 доза	59,7	47,7
2 доза	58,5	46,7
3 доза	11,1	8,9
4 доза	0,6	0,5

ГРИП/ ЗАБОЛУВАЊА ШТО ЛИЧАТ НА ГРИП

Согласно извештајот на ERVISS, активноста на грипот продолжува да се зголемува низ Европскиот регионот. Активноста на SARS-CoV-2 останува стабилна, додека активноста на RSV се намали во последните неколку недели. Последните недели драстично се зголемени САРИ хоспитализациите и приемите во одделите за интензивна нега поврзани со грип. Заклучно со 52-ра недела, во сезоната 2023-2024, доминира вирусот на грип тип А, и тоа во редовниот надзор доминира А/Н1pdm09, а во САРИ сентинел надзорот А/Н3.

Од почетокот на сезоната, во Р.С. Македонија заклучно со 52-ра недела, пријавени се вкупно 1293 случаи ($I=70,4/100.000$) на грип/заболувања кои личат на грип. Од нив, најголем број на заболени ($n=534$) се пријавени од Дебар, каде е регистрирана и највисока кумулативна месечна инциденца ($1.578,5/100.000$). Во Вирусолошката лабораторија на ИЈЗ, од почетокот на сезоната, пристигнати се 651 материјал од здравствени установи од амбулантски, болнички пациенти и САРИ надзорот. Од нив, регистрирани се 25 позитивни случаи, 20 случаи се Influenza А/Н1, 4 случаи на Influenza А(Н3) и еден е инфлуенца тип Б.

ЕПИДЕМИИ

Во текот на месец декември, до Институтот за јавно здравје не е пристигната пријава за епидемија.

СМРТНИ СЛУЧАИ

Во текот на месец декември не е пријавен смртен случај од акутно заразно заболување.

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА И РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во текот на декември, 2023 година во ИЈЗ се пристигнати 1.239 Пријави за изолиран-докажан причинител на заразна болет и резистенција на антибиотици (Табела 4 во прилог).

Пријави се добиени од микробиолошките лаборатории од териториите на 10-те ЦЈЗ/ПЕ. Најголем број пристигнати пријави се од лабораториите кои се наоѓаат на територијата на ЦЈЗ Скопје ($n=915$; 73,8%) и ЦЈЗ Битола ($n=133$; 10,7%). (Табела 4 во Прилог).

Најчесто пријавувани причинители во месец септември се: MRSA ($n=227$; 18,3%), RSV ($n=129$; 10,4%) и HPV ($n=121$; 9,8%).

Во однос на пријавите за резистенција на антибиотици, покрај MRSA, листа на резистенција е добиена за: Salmonella enteritidis, Proteus mirabilis ESBL, Acinetobacter baumannii, Escherichia coli ESBL.

Во однос на лабораториите кои пријавуваат резистенција, пријавите се од микробиолошките лаборатории на територијата на ЦЈЗ Битола, ЦЈЗ Скопје, ЦЈЗ Куманово, ЦЈЗ Струмица и ЦЈЗ Кочани.

БОЛЕСТИ КОИ СЕ РЕГИСТРИРААТ КАЈ СТРАНКИ ДРЖАВЈАНИ

Во текот на месец декември, **пристигната е една пријава** за заразно заболување за акутен Хепатитис Б кај странски државјанин од Косово, кој престојувал во Република Северна Македонија.

Во текот на 2023 година, регистрирани се вкупно 38 пријави за акутни заразни заболувања кај странски државјани, и тоа 21 пријава на ентероколитис, 5 пријави за АТИ, 5 пријави за салмонелози, 3 пријави за хепатитис Б и по една пријава на скарлатина, гонореја, мононуклеоза и шуга.

Според земјата од која доаѓаат, 15 лица се од Косово, 5 лица се од Германија, по 4 од Швајцарија и Турција, 3 од Црна Гора и по едно лице од Албанија, Норвешка, Италија, Украина, Австрија, САД и Кина.

**Оддел за епидемиологија на заразни заболувања
Институт за јавно здравје
на Република Северна Македонија**